

Glimtar /

Lundberg, Johan Fredrik,

81 A Br

LUNDBERG, J. F.

Glimtar

Hitt. Lr.
(Pn)
o

Udvalgt
1906

Kungl. biblioteket

0 0000 000084442

LUNDBERG, J. F.

Witt. In.
(M)

SCARRON

GLIMTAR

MALMÖ
TRYCKERIAKTIEBOLAGET FRAMTIDEN
1906.

SCARRON

GLIMTAR

MALMÖ
TRYCKERIAKTIEBOLAGET FRAMTIDEN
1906.

ROXBOROUGH
FABRIC

GILBERT

FANTASI

Från stadens kvalm och gränder
så mången tanke jag sänder
till landsbygdens fria natur.
Men oftast det stannar vid tanken,
ty jag har ej pengar i banken —
och det bör man ha eller hur?

När våren och sommaren nalkas
och väna naturen den skalkas,
hvad lif och hvad sprittande fröjd!
I buskar och knoppande grenar
från gröniklädda dikenas renar
det jublar mot himmelens höjd.

Just där vid den porlande bäcken
från dvalan den långa har Näcken
nyss vaknat, på vintersömn mätt.
Han flätar i silfvergrå håret
det gröna från vassen och snåret
och börjar sin vårtoalett.

Hvart blickarna söka mot fälten,
syns bonden vid plojen och välten
med dragarna göra sin rund.
Fast ögonen riktas på billen,
hans öra dock fångslas af drillen
från sväfvande lärkan en stund.

Den ende, hvars gudom vi dyrka,
som ger både hälsa och styrka
åt människor såväl som åt djur
att kunna bestå uti striden
och fylla sitt värf här i tiden,
är du, gudaborna natur.

STÄMMINGSBILDER

Till val, till val! Hör hvilket rassel!
Vid skämt och glam och tissel-tassel,
Där tågar en arbetarflock.
I lönlös strid ej mod den tappar,
Ty varmt i bröstet hjärtat klappar
Inunder solkig arbetsrock.

I gränden, just »den smala vägen»,
Som prästen alltid är enträgen
Att snälla fåren skola gå,
Där har man fösat oss ifrån söder,
Vi små, i med- och motgång bröder,
Som getens lynne ha ändå.

I led vid led tätt sammanslutna
I timmar stå de oförtrutna
Arbetets söner oafvändt,
Ej hörs af knot ett enda mummel,
Fast kölden skarp vid husens kummel
Far öfver gatans parlament.

Se, dryge herrn där i tulubben,
Som kommer skinande från klubben
Och breda vägen framåt drar!
Hvad viktig min han har, den grabben,
När vårdslöst han med feta labben
Till sina hundra röster tar.

Det görs bekvämt för rike snobben,
Han går ej samma väg som mobben,
Förrän han en gång döden dör.
Dock kanske, om han bra betalar,
Man äfven uti himlens salar
För honom vägen jämnad gör.

FOLKETS PARK

Jag stod i Folkets park, den väna,
när solen sjönk i västerled
och på dansbanan mellan trä'na
sin sista stråle sänkte ned.
Den liksom dröjande sig hängde
på folket, som i dansen svängde.

Och ifrån almars kronor täta
bofinken slog sin muntra drill,
han med musiken ville mäta
sin sångarkraft, om det stod till.
Han sjöng sin visa rent från bladen —
Och måste jämt da capo ta den.

Och fröjd och sorl hvarthän man tittar
i parkens mest aflägsna vrår,
det själfva trumpenheten smittar
när sådan syn han skåda får.
En kväll som den går ej ur minnet
den lifvar och föryngrar sinnet!

EN DYRBAR SKRUD

Biskopen uti Lule
en dyrbar skrud skall ha,
dock tycker jag: i Thule
en päls var mera bra
att svepa om prelaten,
när i sitt stift han far --
det billigt blef för staten,
den saken är ju klar.

Men krimskrams och ornater
man jämt sig fäster vid:
än följa de prelater
katolska modets tid
med kors på fram och baken,
insydt med äkta gull.
Och har man hört på maken:
det görs för Kristi skull!

Och han som knappast hade
en sten att luta till,
och mången gång sig lade
båd' hungrig och husvill!
Säg, kan det mening vara
i dylikt kyrkans prål —
nej, samla skräpet bara
och bränn det på ett bål.

EN DONATION *

För minnet står hon, denna gumma,
Som nyligen är vorden död
Och lämnade sin sparda summa
Att glädje sprida ibland nöd.
Och dessa små, som få försaka,
Hon mindes väl — sin egen lott;
Hon ville att de skulle smaka
Hvad lifvet här kan bjuda godt.

Det var en donation som duger,
Ty hjärtat förestafvat den.
Den ej som miljonärens ljuger
För att få lefva om igen.
Hos denna kvinna fanns ej skrytet,
Hon kände ej till denna ton,
Fastän de flesta ha det lytet,
När de ge bort en donation.

* I anledning af notisen: »Moster Lotta».

Och om det stode uti makten
Och slumpen mig tillfälle gaf,
Att jag besöka kunde trakten,
Där man har redt den kvinnans graf,
Då skulle jag den hvälfda kullen
Med rosor doftande beströ.
Af slumrerskan i svarta mulden
Kan minnet blekna men ej dö.

MÄNNISKO-AUKTION

(I anledning af uppsatsen »Från Blekingebygd»)

Just här i vår bygd, i vår härliga nord,
ännu slafveriet florerar,
och människor säljas precis som en hjord
af boskap, man bort auktionerar.
Och varan får den, som betalar den minst,
och många de äro om buden,
dock kan ej beräknas den ringaste vinst,
för utslitna benen och huden.

Blott se på den gumman, så bräcklig och svag,
och gubben med 80 åren!
De slitit och släpat så tungt i sin dag —
den synen kan frampressa tåren.
Men än går den varan ur hand och i hand
ibland den köpslagande mängden,
ty ännu kan sugas utur den ett grand,
blott knotorna hålla i längden.

Och så denna gosse, hvars barnår förgått
så glädjelöst tomt; det är gifvet
att aldrig en smekning, en enda, han fått
af henne som gaf honom lifvet.

Han slungats i världen förutan allt stöd,
likt jullen som mistat sitt roder,
nu sträfva han får för sitt dagliga bröd,
en sjuårig, »tjänande broder».

Ja, sådan den är, denna härliga nord,
så ofta af skalder besjungen,
i stället för bröd där blott bjudes »guds ord»,
och fastare knytes för pungen.
Hvad glädje har folket af härlig natur,
då sådant elände här råder,
när mänskan bortslumpas som fäkreatur
från rote till rote på nåder!

AXEL DANIELSSONS BYST

Den 15 juli 1901

Jag stod i Folkets park betagen
I julisolens milda sken
Och skådade de kända dragen
Af mannen död för längesen.
Det var en bild af konstnärn gjuten
Uppställd på sockeln af granit,
Och folket bjudits på invit
I korta sommardagsminuten.

Och underliga tankar smögo
Uti min hjärnas labyrint,
Till tider svunna hän de flögo.
Af bystens drag man blef påmint,
När som på Rörslätten vida
Han slungade sitt fria ord
Om rätten till naturens bord
Att ut till massorna få sprida.

Titanisk kraft och glöd han hade,
Det fria ordets riddersman,
Och när han det i vågskåln lade
Han gjorde det som ingen ann.
Nu står han där på piedestalen
Och blickar på oss alla ned
Från släkte och till släkters led,
Vi små från kojorna i dalen.

LUDVIG—NICOLAUS

1793

1905

Lyd rösten, o tsar, från den döde —
den ljuder liksom en fanfar,
dig spegla du kan i hans öde
fast han ej som du var barbar.
Hans vett var långt mera förfinadt,
du hinner ej dit, »lille far»,
men landet som ditt var utpinadt —
där äro ni lika, o tsar.

Och se, huru vålnader sväfva
i rymden, du ser dem försann,
de komma att hämnden utkräfva
för blodet, som oskyldigt rann.
Den mindre än du rågat måtten
för hopade brott uppå brott,
fått låta sitt lif på schavotten
och skörda hvad en gång han sått.

Lyd rösten, o tsar, från den döde,
som kommer från skuggornas värld,
och spegla dig själf i hans öde,
ty kanske du gör samma färd.
Och lifvet ditt hänger på tråden,
som nu blifvit skäligen fin,
ty länge du syndat på nåden —
ja, mer än din franska kusin.

KRONA SKA' HAN HA

Hur ledsamt att vår yngste prins
Skall sakna hufvudbona',
Att ej uti rustkammarn finns
För honom ock en krona!
Det där kan göra'n hufvudyr,
Må man det väl besinna,
Men han skall få en mindre dyr,
Blott jag på råd kan finna.

Jag gjort en krona förr en gång,
Till en, som Hamlet spela',
Och den var utaf hvit kartong,
Ej bjäfs och glitter fela'.
Den hvilade på hjässan lätt,
En dylik bör ej trycka.
Och som den störste »sockensprätt»
Den karlen gjorde lycka.

Och om ett mått jag finge ta'
På öfre deln af kroppen,
Hans höghet snart då skulle ha
Ett fint fodral för knoppen.
Jag skulle göra kronan fin,
Ej spara lim och klister,
Men den blef utan sin rubin
Och utan ametister.

Och så jag säga vill till slut,
Det skall nog göra susen,
Att denna lilla pappersklut
Gick ej till flera tusen.
För några kronor eller så,
I silfverslantar hvita,
Man hela pjäsen kunde få
och slapp använda krita.

PÅ KYRKOGRÅDEN

(Reflexioner)

Hvad hade han, som all sin tid
Fått slita för sin föda,
När som han efter slutad strid
Från dagens tunga möda
Blef lagd till ro i grafvens famn?
Han hade väl ett aktadt namn?

Nej, ingen mindes hvem han var,
Sen han gjort sista färden,
Ej någon sten upplysning bar
Om hvad han gjort i världen.
Man visste blott, en proletär
Låg gömd inunder kullen där.

Men kullen sjunker mer och mer,
Snart synas icke spåren,
Och den, som en gång gräfdes ner,
Kamrater fått med åren,
Som lefvat glädjelöst som han,
Tills här enhvar sin fristad fann.

Och strax intill det finns en graf,
Som annorleds sig ställer;
Den här nedlagt sin vandringsstaf
Ännu som storman gäller,
Ty på en sten i guldskrift står:
»Husegarn här sin hvila får».

Och mången gång vid aftonglöd,
När soln i väster dalar,
Jag står och tänker: Ack, du död,
Som mäktigt till oss talar,
Oss lika gör, när du oss når,
Men dock på flärden du ej rår!

EN BRA BOK

Man i vår tid utrota vill
den lilla rara nubben,
men knappt jag tror att det står till,
den går nog ej, den gubben.
Och spriten gamla anor har —
i bibeln kan man läsa,
att själfva Noach tog en klar,
när drufvan börjat jäsa.

Han var en ärlig vingårdsman,
som ej förstod krumbukter,
och stora summor tjänte han
på »spannemåls»-produkter.
Den tiden fanns ej maskopi
ibland de små och stora,
ej heller fanns spioneri
på hvarje bränvinsfora.

Ur nämnda bok man säkert kan
exempel ta' i massa:

Om bröllopet i Kanaan,
jag tycker det kan passa.
Och inte tog man då anstöt,
om någon blef i »snusen»;
den boken läses af hvart nöt
men glömmes utaf tusen.

Och därför låt arbetarn ha
sitt lilla kvantum satis,
det smakar så förbaskadt bra
till sill och till potatis.
Och den, som pärlan nu försmår,
som nyktrat till på slumpen,
låt den få ha sin kaffetår
och sedan spå i sumpen.

HÖGFÄRD

Man säger, att högfärd med dumhet är bror —
förvisso jag tror på den satsen,
ty mången jag sett, som sig tycker va' stor,
fast trångt han det har i hjärnans kontor,
där dumheten tager upp platsen.

Och när jag betraktat en dylik figur,
strax skalken i ögat den blinkat,
och tanken har kommit: du stinkande djur,
som mer än förtjänsten haft slumpen och tur
att tacka för lyckan som vinkat.

Men stundom försvinner en högfärd i hast,
man hört att det händt och det händer,
jag minns just en sådan, en bubbla som brast,
nu traskar den kring här i staden med kvast
och sopar i gator och gränder.

Om lyckan dig gynnar, då glöm icke bort,
att än du förblifver densamma,
ty lifvet är långt, men glädjen är kort,
och högfärd förbrännes likt fnösket så torrt
af ångerns allhärjande flamma.

PLEHWE

Farväl, herr Plehwe,
betitlad grefve,
din tid är all,
tack vare bomben.
Till katakomben
kadavret skall.

Du skändligt ödat
med lif och dödat
på alla vis.
Hvarenda finne
dig har i minne,
du tsarens gris.

Du judaskyssar
gaf alla ryssar,
var det ej så?
Hör du ej hånet!
Nu tack för lånet
du skulle få.

Och som minister
du uti klister
ditt land har satt.
Och »gula apan»,
jag menar Japan,
tar sig ett skratt.

För brott du hopat
har hämnden ropat
sitt o och ve.
Och timman slagit,
du med dig dragit
förbannelse.

Om eftervärlden
dig ger den gården,
en minnesstod.
Låt bronzen fara,
den bör då vara
af lefradt blod.

STJÄRNFALL

»Ack, barnets himmel hänger full
med lyror af det röda gull»,
men ock för gamla narrars skull
man funnit opp lull-lull.

Se blott på gråhårgubben där,
som stultar fram med stort besvär!
Hur hänger ej hans blick så kär
på »stjärnan» som han bär!

Nu riddare han kallas, han,
fast ridderskap han aldrig vann —
men nådens solsken honom fann
och allt förklaras kan.

Han gjort en gång en stor bravur,
han byggde upp en skyllerkur,
allt för ett nådigt kungligt djur,
den karlen hade tur.

En riddersman, som blott gjort knep,
fick tecknet utan allt omsvep,
men när han dog, man strax begrep,
att han förtjänt ett rep.

Hvad är väl stjärnan i det blå
mot den, som dinglar ofvanpå
ett frackuppslag så comme il faut,
som »värdiga» blott få!

Och när vi få december fatt,
så börjar stjärnan hägra matt,
och mången får orolig natt
för denna gyllne skatt.

MIN VILJA

Det är min vilja, sa' ryske tsaren,
att ni på fienden nu gör kål,
att ni ej fly, som för jägarn haren
och ej försvinna i något hål,
som om ni vore från vettet skrämnda,
Det är min vilja, den fast bestämda.

Och ordern gick till den ryska hären
till generalen Kuropatkin,
som skrek till folket: Ta fram gevären
nu skall japanen ta själfva hin!
Jag blott beklagar de arma lifven,
sen jag fått order om offensiven.

Och redan se vi, hur tsarens vilja
den respekteras af hvar japan,
från Mandschuriet och litet till ja
bli ryssar vräkta utur sin ban,
men väl bevarad från död och pina
är Rysslands härskare uti Gatschina.

MITT TESTAMENTE

Mitt arf till staten nu jag ger,
jag det i dimblått fjärran ser,
och endast tvista må de lärda
om påfvens silfvergråa skägg;
det anstår ej en ättelägg
af Sinclairs släkt, den hedervärda.

Och om det fallit på min lott,
jag själf då tänkt att göra godt
mot fattigt folk i stadens gränder.
På tok det gick med denna sak,
och »slutet» har man alltid bak,
hur man sig än i lifvet vänder.

Så tag, o stat, min million,
jag är förvisso i den tron
att äfven du den rätt benyttar.
Du fattas kulor, fattas krut,
att på namnsdagar ge salut
för kungahuset och dess glyttar.

Och häf sen i Ginungagap
allt öfverskott till prästerskap,
som aldrig nog får af den varan.
Som mecenat och patriot
jag ger dig det, och tag emot
det arf, som ridit mig som maran.

Pris 25 öre.

